Brassó, 1891. VII. évfolyam, 8-ik szám. Szombat, julius 18.

Bérmentetlen levelek ei nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben hákhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 75 „
Különöse egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv utczai kollektorságban

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések fölvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések díja:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. WEISZ IGNÁCZ.
Zeitratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Brassó, 1891. julius 18.

A közigazgatási reform felett folyt s az imént befejezett vita mindenesetre hozott egy tényleges hasznot: a legmagasabb fokban szivélyessé és bensővé alakitotta a viszonyt gróf Szapáry Gyula és a szabadelvű párt közt s a legörvendetesebb módon mélylyé tette a parlamenti többség bizalmát a vezető férfi iránt. A nehéz helyzet, melyet a szélsőbal magatartása teremtett, alkalmat adott a miniszterelnöknek, hogy a parlamenti viharok közepette a legelőnyösebb világításban mutatkozzék, az ellenfelét feltülmuló nyugodtságát érvényre juttassa, bátorságát bebizonyitva és kifejtse ama noblesse-t, mely még ellenfeleinek is imponál s gróf Szapáry politikai egyénségében a legmegnyerőbb vonások egyikének látszik. Mindezeket a tulajdonságokat következetesen bebizonyitotta a vita folyamán a miniszterelnök, mi által épenséggel fényesen bebizonyitotta képesítettségét. Szellemi él, jártasság és hátarozottság voltak ismertető jelei gróf Szapáry magatartásának, s mint nehezebbé vált a helyzet, annál inkább kidomborodtak lényének ez előnyös vonásai. Csoda-e, ha a szivélyes viszony, mely a szabadelvű pártot a miniszterelnökhöz fűzi, csak még mélyebb lett és ha a többség a mult hét mozgalmas napjaiban minden alkalmat megragadott, hogy pártvezérét a lelkesült ragaszkodás mélyen jelével eláraszsza?

Ily körülmények közt tanácsosnak tartotta a szélsőbal, hogy obstrukcióinálás szándékát feladja s a részletes vitának szeptember 15-ig leendő elhalasztására vonatkozó inditványa nem egyéb, mint é visszavonulás maszkirozására szolgáló taktikai mozdulat.

Nos tehát, ha a reform-mi ellenzói terroristikus szándékuktól becsületben visszavonulni akarnak, a kormány és a szabadelvű párt lesz az utolsó, ki nekik ezt a megtérést megnehezitené. A szélsőbal látszólagos követeléseket emel, melyek már előre is meg vannak adva. Kivánja a garanczia-törvények beterjesztését, ha ismét együtt lesz az országház. Minthogy a kormány e törvényjavaslatokat részint most, részint később amugy is benyujtani szándékszik, nem forog fenn nehézség, hogy e tekintetben megnyugtató nyilatkozatok tétessenek. Csakhogy a kormány és a szabadelvű párt a maguk részéről foltételeket állitanak; különösen kötelező igéretet követelnek a szélsőbaltól arra nézve, hogy a házujraösszejötte után az ellenzék nem fogja ujból megkisérleni az obstrukcziót. Ez a béke ára. Ha teljesittetik e feltétel, akkor gróf Szapáry habozás nélkül beleegyezhet az elnapolásba; mert akkor az elnapolás a reform biztositott keresztülvitelét jelenti, mely reformnak bátor és okos képviselőtéért már eddig is megszerezte magának a miniszterelnök a nemzeti haladás minden barátjának háláját.

Kereskedőink és iparosaink figyelmébe.

Holnap, azaz julius hó 19-én nyer legelőször alkalmazást a folyó hó 15 én élethe lépett „az ipari munkának vasárnapi szünteléséről“ szóló 1891. évi XIII-ik törvény.

Mivel a törvény nem tudásával senki sem védheti magát a törvény megszegése esetén, s mert a törvény megszegése sulyosan büntettetik, összeállitottuk a törvény és az erre vonatkozó miniszteri rendeletek intézkedéseit áttekinthető formában és azokat tudás és alkal mazkodás végett a következőkben közöljük.

Vasárnap és Szent István király napján is végezhető munkák:

1. az ugyagy, porczellán, majolika és kőedény iparnál, a mész fösz. czement, és tégla égető iparnál kizárólag az egészi munkák;

2. a czukorgyártással és finomitással iráró munkák;

3. az eczet iparnál a feltöltési és az ejtési műveletek körül végzendő ipari munka;

4. a kenderaztatási, kemőnytő és kőolajfinomitó iparnál, a félbeszakitást nem tűrő munkaerész;

5. a légszesz előállitására, a lámpák meggyujtására és eloltására szükséges munka;

6. malmoknál az őrlési müvelet;

7. a kertészeti iparnál, a termelésel és müvelésel kapcsolatos félbeszakithatlan és sürgős munka;

8. a papir, papirpép és cellulos-iparnál azon munka, mely öszszel a répa vagy gyökér feldolgozására és szaritására elkerülhetetlenül szükséges;

10. a sajtkészitési iparnál és a szalámigyártásnál a félbeszakitást nem tűrő munka;

11. a selyem iparnál a selyem gubók beváltásnak ideje alatt a selyem gubók átvétele, továbbitása, fojtása és gondozása kivül munkák, és a selymérpete készités alatt igénylett munka;

12. a serfőző, maláta és szesz ipar, a szeszfinomitás és élesztógyártás és az élesztő eltuvarozása;

13. a szinnyomásnál és kékfestésnél végzendő azon munkák, melyek a folytonos tüzen fölbe nem szakithatása miatt szükségesek;

14. az ivveggyártásnál, a mennyiben az re generativ fűtőkészülékel igenlik, a fűtési, tiveg olvasztási és ivegfuvási félbeszakitást nem tűrő munkák;

15 Vas és acélgyáraknál és a vegyészeti iparnál a félbeszakitást nem szenvedhető munkák;

16. a villamos erőt, illetve áramot előállitó telepeknél előforduló ipari munka;

17. zománczozott vasedény iparnál az olvasztási, égetési és önégetési munkák;

18. a fürdő tüzelőszerek, czukrászsütőemény és mézeskalacs iparnál;

19. a kofák üzlete, a piaczot kivéve;

20. a pékipari az elárusitás;

21. a szóda-tűz gyártás és eladás;

22. szállodák, vendéglők sör-, bor- s kávémérések és kávéházak iparánál;

23. tej, gyümölcs és kenyér elárusitás;

24. természetes virágok árusitása;

25. a nyomdaiparnál a halasztást nem tűrő állami vagy hatósági nyomtatványok, szinlapok, müsorok, gyászjelentések kiállitásra és szétbontásra szükséges munka;

26 laktanyák sürgős átalakitásánál szükséges munkák a költözködési időszakot megelőző és követő egy-egy hétben;

27. a vasuti, hajózási üzemek, a posta, távirda és távbeszélő üzemeknél az ipari munka;

28. hadászati szempontból sürgős éptikezési, fölszerelési vagy szallitási ipari munkák;

29. árvíz és más elemi csapások elleni védelmi munkák;

30. a nyilvános közlekedés és közbiztonság érdekében halasztthatlan ipari munka;

31. ünnepélyekkel a disziteési munka;

32. a tisztán és bérkocsi, a hordár és fuvarozás és a temetkezési vállalatok ipara;

33. a segéd munkásokat igénybe nem vevő önálló kisiparos saját lakásában;

34. a bányászat és kohászatnál a félbeszakitást nem tűrő munkák.

35. a pénzverő üzemnél, a más köznapon, az üzem megszakitása nélkül nem végezhető javitások;

36. a sójövedék körében a megkezdett sóberaktározáshoz szükséges munka;

37. a dohányjövedéknél a dohány beváltás, gyártás és szallitás körüli halasztthatlan munkák, a dohány-árnda raktároknál a megkezdett beraktározás befejezéséhez szükséges munka;

38. a bányászat és kohászatnál, a dohányjövedék telepeinél és gyárainál azon munkák,

VARIA.

„Schwindli.“

— A „Brassó“ eredeti tárczája. —

Minden ember ugy van teremtve, hogy a mindennapi és lehetőleg több napi kenyerei is megkeresse.

Sok ember azonban hába keres, mert a mindennapi kenyerét sem kapja meg, mások meg nem elégesnek meg a napi kenyérrel, hanem még pecsenyét, bort, szép és sok ruhát, gyönyörü lakást, és a mi fő: sok, de nagyon sok, minél több pénzt is szeretnének találni, de lehetőleg kevés faradásggal.

S mert ez nehezen megy, mert manapság már nagy fáradsággal is alig tudja az ember a szükségest megkeresni, ezek a gyorsan és könnyű hitelű gazdagodni óhajtók addig törik az esztüket, míg valami gondolatuk támad, melylyel magukon segitteni remélnek.

A gondolat olcsó, nem is sok faradságba kerül a beszerzése, tehát gondolnak egyet s azután — mert a gondolatok csak akkor érnek valamit, ha azzal mások rá is szedhetők — kezdődik a „schwindli“, magyarul a „szédelgés“, mely szavak igen helyesen fejezik ki azt, hogy a rászedő szédületes gondolatokkal szédíti meg a rászedettet.

Manapság az „schwindli“ — (már csak ezen szót használjuk, mert az egész dolog német eredetü és onnan honosult át hozzánk) — gyönyörü formákban jelentkezik és oly mulatságosak, hogy érdemesnek találjuk az ujabbakból egy part közöni.

Olvasóink még bizonyára emlékezni fognak Zeitung Hermann szabó esetére, a ki, hogy feltünés által valahogy kereseihez jusson, egy ládában — mint podgyász felaÍva — utazott Bécsből Párisba.

Párisba megérkezve, a lehető leanagyobb feltünést keltve szedette ki magát a ládából, és ott helyt szép kis összeget gyüjtött a bámuló közönségtől szegénysége révén.

Másnap más Zeitung ur a „Folies Bergeré“ impresszáriója által napi 100 frank fizetés mellett biztos keresetre tett szert, s ezért a pózirt mutogatta magát.

Később Zeitung ur mint olcsóbb helyekre jutott, és ma napi 5 frank fizetésért muta gatja magát.

Ez is még szép kereset azért, mit Zeitung ur tett, mégis látogatóinak azt panaszolja, hogy mily hálátlan a 19. század a nagy emberekkel szemben.

Valamivel több költséggel igyekezett az Amerikában „The World“ nev alatt megjelenő napilap hirnévhez és előfizetőkhöz juni.

F. évi julius hó 20-ára ugyanis — miután előzetesen hetekén át nagy hirdetményeket tett közé — a Madison Square nagy parkjában a lap szerkesztője 6000 gyermeket hivott meg „uzsonnára“ és a 6000 gyermek saját költségén meg is vendégeltetett.

A gyermekek ellátására felhasználtatott 90,000 drb sütemény, három tonna créme és több raggon gyümölcs, melynek nem kis részét epper köpte.

Az uzsona után gyermekbál volt és a lap ujdondászai a termekben szétszórva, lázasan irták jelentéseiket a lap részére — természetesen a szerkesztő költségén.

A terem közepén pedig maga a szerkesztő számitgatta a költségeket és a leendő hasznot.

A költség nagy volt, és a „The World“ allitása szerint azon gyermek uzsonna óta a lap napenta 30.000 példányával többet ad el. — Ebben az esetben a gyermekek jóllakták és a szerkesztő is jól járt.

Ennél külön ötlete támadt annak, a ki a török miniszterlanácshoz a végett folyamodott, hogy engedtessék meg neki hazasulandó idegenek számára egyelőleg — és hitelbanket allitani.

Törökországban ugyanis azt tapasztalták, hogy a hazasságok a vallás és a nemzet nagy hátrányára mind inkább keresednek, és ennek okát különösen az kéjezi, hogy a török nő többnyire hozomány nélkül megy férjhez, vagy ha van hozománya, a fölött szabad rendelkezési joga megtartja, a házasságai járó költségek pedig oly tetemesek, hogy ezek a legsiitősebb házasulandókat is visszatartják.

A miniszterelnök tehát most az a terve, hogy az állam — segitsége tatár, — akarom mondani, szegény Törökország — egy bizonyos összegzel bankot allitson, mely hivatva legyen a házasulandó völegényeknek — a házasság megkötése érdekében, a házassági költségek fedezésére, bizonyos kölcsönöket adni, mely költségek azután kevés kamat mellett részletekben volnának visszafizetendők.

A terv fölött a miniszterlanács ülészett, azt elfogadta, egy bizottságot adta ki tanulmányozás végett, és igy kilátás van arra, hogy a ki kifundáta, maga a bank igazgatói állását is megkapja.

Sajátságos, a maga nemében paradlan eszméje támadt egy yankeenak, melylyel pénzt akar szerezni.

Hall Edward a neve ezen yankeenak és ez azon tervvel foglalkozik, hogy Amerika felfedezésének 4 százados megünnepléséig ugy rendezze, hogy a világ még egyszer-meglásza összes részleteibe, mikint fedezte fel Columbus Amerikát.

Terve az, hogy egy hajós tiszt — ki lehetőleg hasonlitson Columbushoz — és Korsica szigetén született genusi, de spanyol alattvaló 1-gyen — egy alamti hadjaral 1892 október 12-én éjen ott kiszáll ki, a hol Columbus 1492. október 12-én Amerikában partra szállt, ott a tiszt: ugyanazon dolgokat müvelje mint Columbus a történelem szerint tett „fogjon egy gyikot“, találtozzék be hány cubaival, kik dohányznak“, „kialsa elő emberett“ szóval, tegyen ugy mikint Columbus a rege szerint tett.

Es ezen ujabb fölfedezéshez jöjjenek el a kivancsiak mindenik világrészből és fizessenek Hall urnak belépti dijat.

Hogy mi lesz e tervből, még nem tudjuk, de hogy mi lesz Hall ur bevétele, arra kivánesiak vagyunk.

Szóval sokkal praktikusabban igyekszik pénzt és előfizetőt szerezni, — hogy Európából is hozzunk példát — a Budapesten megjelenő „Hitelezők közlönye“

Ez előfizetőknek, — valószinüleg kis pénzért — maga teszi azt a szivességet, hogy azok adósait nyomtatott levélben felhivja, hogy tartozásukat 8—10 nap alatt fizessék be, mert ellenkező esetben a lap az adós nevét, iránat, czimét, mennyivel, miért és miféle tartozik, kitezzi és kiemeli alahuzva, hogy „ezen lapot hazai kereskedőink és iparosaink legnagyobb része előfizeti.“

Hát ez is szép módja a zsarolás nélküli pénszerzésnek, kétkedünk azonban abban, hogy ily lapnak sok előfizetője legyen, mert tisztességes kereskedő ily utat használva, csak renommáját kockáztatja. **Dr.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

melyek elhanyagolása a telepet, vagy személyek életét vagy egészségét veszélyeztetné;

39. közösbányákban, ha a termelést rendkívüli körülmények szükségesnek teszik;

40. az üzleti helyiségek és berendezések tisztán tartásához és helyreállításhoz szükséges munkák.

Vasárnap és Szent István napján. de csak délelőttöl 9 óráig végezhető munkák:

1. a bőripartnál a kavarási és bőrforgatási munkák;

Csak délelőtt 10 óráig végezhető munkák:

1. a tehéritési iparnál a chlorozási és lugzási munkák;

2. a kisiparosoknál sürgősen rendelt javitási munkák bevégzésére szükséges ipari munka;

3. a fűszer-, bor-, these-, csemege-, liszt-kereskedés és szatócsok üzleteket kivéve, minden más kereskedelmi, illetve elárusító üzlet; kereskedelmi, ipari és gyári alkalmazottak irodai munkája.

4. a törvényes munkaszüneti napra eső hetivasárnap az ügyszámra;

5. a kirakóhely sót elárusítók üzlete.

Csak délelőtt 11 óráig végezhető munkák:

1. mészárosok, hentesek és kolbászkészítők iparánál az előállítás és elárusítás;

2. vadkereskedőknél az elárusítás;

3. a gépipartól a sürgős és halaszthatlan javitási munkák;

4. a fűszer-, bor-, these-, csemege-, liszt-kereskedések és szatócsok üzlete.

Csak délután 12 óráig végezhető munkák:

1. a tésztagyártásnál a szárítással egybekötött munka;

2. a borbély és fodrász ipar nyitott üzleti helyiségben;

3. a pékiparnál a gyártás;

4. sójövedék körében nagyobb mérvű szemegrendelés esetén a sótermelés és a sózálitás körül felmerülő ipari munka.

A törvény és a miniszteri rendeletek értelmében azon iparnemekről, melyeknél az ipari munka vasárnap is végeztető, köteles a gazda a munkások oly felraitásáról gondoskodni, hogy a munkások legalább minden hónaplan egy teljes, vagy minden két hétben egy fél vasárnapon munkaszünetet élvezzenek.

Ha valamely ipari dohány, bélyeg, vagy só elárusításával van összekötve, az illető kereskedő a törvényben megszabott a törvény v. miniszteri rendeletben megállapitott időben árusíthatja, és ha e tekintetben kihágást követ el, az egyedárusítási jog tőle megvonatik.

Ezenkívül az illetőnek az elárusítása más szünnapokra következő éjjeli 1 órakor megkezdhető.

Országos vásárokra a törvény alkalmazásai nem nyer.

Az ipari munka szünetelése reggeli 6 óráig tart.

A ki a munkaszüneted megszegi, kihágást követ el és 1 frtól 300 frtig terjedhető pénzbirsággal büntettetik.

Belföld.

A közigazgatás államosítása feletti részletes vita folytatásaul, inkább elkezdésül a czím kérdésére a függetlenségi és 48-ashatáspártok vezértáborai kara Mocsári Lajost, Hermann Ottót és Györi Ekeket küldé a harczba. Jó három órán át fecsérelték el a drága időt és ha ez még nem lett volna elég menni, csakis ézsaui fogunk a befejezésére jutni, ha csak a választók nem fognak vetót kiáltani az időt rabló obstrukczióra vezérkarnak.

Györi Ekek még határoztai javaslatot is terjesztett be, körre a kiszat, hogy a 720. számu bizottsági jelentéssel bemutatott, jelenleg tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat, czím a képviselőházasat fogadtatva vagy birakodás-ról s a választási törvény mely intézkedéseinek módosításáról szóló törvényjavaslat szentesítése után. vagy azzal egyidejűleg, tovabbá csak a közigazgatási birakodásról s a tegyelőjogról a közigazgatási tisztviselőre vonatkozóan egy szakrendszerű szabályszerű szóló törvényjavaslatokkal egyidejűleg terjesztettó szentesítés alá és téptlet elébe.

Napirenden volt két interpelláczió is a flumei 20 millió kölcsönről szóló. Az ikt interpelláczióket Horánszky Nándor és Ugron Gábor terjesztő el.

Szapáry miniszterelnök azonnal válaszolt az interpelláczióhoz, jelentvén a Házak, miszerint már az interpelláczió előtt intézkedett az iránt, hogy a hozzá érkezett jelentések, a mennyiben szükséges, kiegészíttessenek és ha az összes adatok birtokában lesznek, az interpelláczióra érdemben fog válaszolni.

Szilágyi Dezső igazságügyér a határ- és földmérési jelek megrongálasára és megsemmisítésére vonatkozó bünteto hatarozatokrol egy novelet terjesztett elő, mely az igazságügyi bizottsághoz utasittatott.

Ma terjesztő elő ugyancsak Szilágyi Dezső igazságügyminiszter a kuriai birakodásról szóló törvényjavaslat.

Hogy fogja-e az ellenzék ezen törvényjavaslat beterjesztése után is obstrukczióját folytatni — megválik.

A mezei munkálatokra való tekintettel az országház elhalasztata, miszerint minden hétfőn a ház szünetel.

Külföld

A karlsbadi fürdővendégek névsorából egy név hirtelen eltünt: gróf Murány kiséretével együtt külön vonaton hirtelen Szófiába utazott, a kura befejezte előtt. Mi okozta Bulgária fejedelmének e gyors elutazását? Konjkturalis politikusok siettek hatalmukba ejteni az esetet a hírlapokban a világnak, hogy a hirtelen hazatanácsi összetételebe hozandó Ferdinánd fejedelemnek állítólag közeljövő eljaretének a porta részéről. Az erre vonatkozó állítás arra a körülményre támaszkodik, hogy a szultán néhány nap előtt fogadta Sacsevics bolgár miniszter és Vulkovics bolgár diplomatát. Ez az audiencia annyiban mindenesetre politikai esemény, a mennyiben a szultán Battenberg elkaviltása óta folyóiratot most legelőszőr ismeri fel bolgár személyeket. Csakhogy a látszólagos publicitálása daczára a legnagyobb elővigyázattal kell fogadni a Ferdinánd fejedelemnek a portaiszerű vali ellismerésére vonatkozó hírt. — Nem, mintha Törökországnak valamelyik lenne, hogy elégedetlen legyen Bulgária állapotával; az ország nyugodtan fejlődik s láthatólag szilárdul a fatal Koburg hercsag utaikosa alatt, ahol kormányunkban szenfuil még a legnagyobb loyalitást tanusitja a porta iránt. De mindenek daczára tartani fog a szultán a tőle vart lépés megtételétől, mert annak gyakorlatilag már most van is hatalmunk kellene maradnia. A berlini szerződés Bulgária fejedelmének legalitását azon feltételhez kötő, hogy az összes szignatárius hatalmak megerősítsék őt. Ha tehát ezt illetőleg megragadja a porta a kezdeményezést, — Németország, Ausztria-Magyarország, Olaszország és Anglia teljesítik ugyan a megerősítesét, de Orosz- és Franczaiorszag semmi esetre. A legalitas tehát mégis csak az lesz, hogy a szultán szerint a hár kárba veszett munka lenne, a mivel sem a bolgároknak, sem a portának, sem a konzervativ hatalmaknak nem szolgálnának. A fejedelem hazatanácsnak tehát más eszmek kell lenni s a legközelebbi napok alkalmasint felderitik a dolgot.

Turn-Szeverinből ide érkezett hirek szerint a bolgár kormányt értesitették, hogy egy fegyveresen bolgár emigrans csapat a 15-diknára virradó éjjen Rusczukon át Bulgáriába szándékozik betörni. A fejedelmi flottát — mely az „Alexander" páncélos hajó és két torpedó-naszádból áll — idejekorán alkirmáczták; 250 ember és 60 naszád merjdig egy más hajón helyezték el; és ezek a mondott éjjelen a bolgár part mentén felelő haladtak s Batimnál találkoztak a dunaszőhajózási hazaszag, Ferdinánd Max" nevű osztrák hajójával, melynek fedélzetéről látni lehetett a lovésre készen álló katonaságot. A bolgár kormány minden összeesküvő fegyére 1000 frankot tőzött ki, mely összeget a katonák bármelyikének is kifizetik. A bolgár iratokat mind Manlicherrel vannak ellátva, s azt kitünöen kezelik.

Hire jár, hogy a bolgár kormánynak sikerult Bulcsev Györgyet elfogni, kit gimnáziumi tanuló czelnének. Azt valoltak, hogy Csasev Br., Kissov főhadnagy és Molov dr. csábitottak őket a tett elkövetésére. A bolgár kormány ez ügyben a legnagyobb titoktartásat van. A bevezetett gőzhajókat Szofiába. A jelentés csak fentartassal közöltheti.

Román lapszemle.

A n.-szebeni „Telegraf Roman" es megemlékezik a Fogaras-vármegyei fősipán beigtatásáról s ez alkalom hangon, a mely talkalitja meg a „Gazetát" is. Lévek! „A Fogaras vármegye kormány kiválló gondot forditván Fogaras vármegyére, fősipánunkat áthelyezte és más szivezett helyébe. Ezen urak kiszerélése reánk nézve kicsi, hogy hogy, hogy hogy nem jó szándékkal tettek el innen Horváth és nem az iránttuk való szeretetből tettek fő fő-kötelmet a Bauszmrnt. Szegény, ingy ö is csudálkozik, hogy ő szándékai ellen, hogy egy szilettel szászot — neos — a kinek az illamesme szivén fekszik, olyan vármegyébe dobtak, a hol az szász térei csak orosszag gyanánt laknak; a hol szok, a magyarnak az illamesmét lobogtatják, csak az illam jószágban szolgáló néhány béresből meg néhány kenetszolnokból és szándékú illamak a hol szétnéz és hosszában mind csak romanokat találkozol." Ezen sorokról mondjuk, hogy ezek olyanok, melyeknek a „Telegraf Roman" nag a „szeretet" és szándékszerűsége. Nem tártja tőle, miután tudja a világ, hogy a „Telegraf Roman" a béke és szeretet hirdetőinek közlönye Ennek daczára dr. Kübelbőrél és Kapesdnagy tisztiszolgálatát és olyan személyeskedő mordorban ír, mint a „Gazeta", azzal a kivélettel, hogy ő már nem említi a „hagyaság" szót, csak ezt: „Nu e adevarat!" nem igaz. A közebéd után történt pohárczinzás azonban még jobban kiczifrázza a olyan szavakat a szeretet és szeretet erdőfelügyelő szájába, a kit nem nevezek meg, a melyeket mi, bár ő a magyarul közöl, olvasóink iránti tiszteletből nem közlünk, hanem ismételjük azt, a mit a „Gazetának" is mondottunk: A román lapok sokat tehetnének arra, hogy a haza kölcsöbiző ajánlja polgárai szivét, szeretetét, a szeretet meghonosuljanak, — de a mit ők nem tesznek. E helyet a gyülölködés, a viszály magvát hintegetik a szét maguknak a románoknak jól felfogott érdekében igen helytelenül cselekszik. Mindenkitől inkább elvárhatók volna, csak a „Telegraf Roman"-tól nem. azt, hogy a magyar illamesmeról olyan tisztelenül nyilatkozzék, hogy t. i. annak hivei Fogaras vármegyében csak a *béresek*, a *szolók* és a *slusbaszok*. Hát a románok ott Fogaras vármegyében melyik illamnak ezmégkért lelkesednek, ha nem a magyar illamoért? Nagyon szkandalum lehetne vezet az ilyen állítás oda lökése. Jó lesz ezt meggondolni.

A „Gazeta" több számában vezércikkezett a naszódi ügyekrol s ugy állítja olvasói elé Csokán naszódi kapitánytársát, mint a kiegyedül oka annak, hogy Naszódon most másképen folynak a dolgok — szerinte a romanság kárára. Ubjol az alkalomhol, hogy Csokán egy közelebbi gyülésen a bizalmi kérdést felvetette és a gyülés neki bizalmat szavazott hull mint a jégeső a Cso.kanu fejére a szebbnél szebb gyanusitás. Ha a gyülés bizalmatlansagot szavazott volna kapitánynak: akkor minden jól menne. Nehéz feladat napjainkban olyan románnak lenni, a ki haráját is szereti, ocmeztetnek azt is hamar, azaz a ki számot vet a körülményekkel és nem óhajt roman verde-nek maradni.

Czenkalji.

Tanügy.

Visszatekintés a brassói magyar királyi Állami alsófokú ipariskola itt ese multjára.

(Folytatás.)

Az 1884/85-ik tanév iskolák tört ünetben több tekintetben haladást jelez. Ez év november 1-én élethe lépett ipartörvény vilag e rendelkezése iránt iparosaink en gedélyeinek beszerzése tanonmunkat tömegesebben küldik az állami alsófoku ipariskolába, ugy hogy december hóig közel 430-ra szaporodott fel a tanulók száma. Ugyancsak az uj iparfelvevő erdíyes lefektekésének tulajdonitható továbbá az is, hogy a tolyi rom. kath iskola kebelében eddig fennallott vasárnapi iskola végkép megszünt. Az iparhatóság ugyanis a novembertől kezdve nem fogadta el a vasárnapi iskolák biznyitrnayait a felszabadulás alapjaul.

Az iskola belszervezetében is történt annyi változás, hogy az osztályok nagy szama és azok czélszerűb elhelyezése okából az I. osztályt fent 9 tanoja 3-ra szállitatott le s négy hétkönapra osztatott be. Megjegyzvén, hogy az előző éveben intézetünk előkészitő osztalyainak heti óraszáma 9 s a rendes osztályok 11 volt s jelen évtől kezdve azonban a most emlitett okoknál fogva az órák szama az előkészitő osztályokban a szervezeti szabályokban megszabott heti 7, az elsőben heti 8 s a III, III. osztályban heti 6 órban allapittatott meg. Ettől később annyiban tortént eltérés, hogy az első osztály óra szama is 7-re szállitatott le, mig a II, III. osztály, ha a 7 órára tanidő valtoztalnai maradt. Azt sem hagyhatjuk felemlités nélkül, hogy az évig iskolánk évi eseményei a városunkban egy igazgatósag alatt álló állami iskolák közös ertesitőjeben foglaltatnak; ez évtől kezdve azonban külön értesitő ad ki — élén egy szakszerű értekezéssel — a felügyelő bizottság az alsófoku ipariskolaról is.

Az emlitettekben kivül ez év legnevezetesebb mozzanatokét a tanulók első munkakiállitását kell feljegyeznünk. Ugyanis az uj ipartörvény állat létesitett, rendeztettek ivszonyok alakmaz szolgáltatták felügyelő bizottsagunknak azon gondolat valositasara, hogy intézetünk az iparos ifjuságnak mihelyjtal valő szorosabb kapcsolat alatt is ki kellene tuntetni. Az iparestöletekben intézett e nemű felszólitás bár mindenütt nem is talált kellő visszhangra, mindazonáltal közel 100 tanuló allitotta ki s a nyilvánosságra ki ez alkalomra készitett munkajait, s összesen 46 frt jutalomdijal lettek tüntetve azok, kiket a szakértők ezekre méltónak találtak.

A következő 1885/86-ik tanévvel az iskolát fennállott magas hatóságnak két fontos intézkedésbe lépett élethe. Egyik, hogy a tanulók az eddig fizetett 1 frt helyett 2 frt évi tandij fizetésére kötelezettek, s bár ez által novembertől számva a multévtol szemben tetemesen megapadt, de évrűnya jutott a tanulókban az a tudat, hogy az iskola oly jótétemény, melyet még aron is meg kell vásárolnk; s körülmény az intézet iránti tisztelettel és annak tekintélyét sérhetően valotnlanul emelte. A másik nevezetes intézkedés, mi egyébiránt szintén apasztólag hatott a novodékek jelentkezésére, az volt, hogy a hétköznapi tanitás, — 9-ig vala eddig felvéve 6—8 ig tartó órákra tétetett át; ámde e változas is előnyösnek bizonyult, legalább annyiban, hogy e korábbi órákban a tanulók szembetűnően élverekszik vitlak a tanitás alatt is s igy annak sikere inkább volt biztositva.

Ez év végén rendezendő munkakiállitás sikerének czéljából a felügyelő bizottság 17 iparosiskolatanulót felszólitott, annak erkölcsi és anyagi támogatása végett. E felhivás azonban a jó ügyhöz mélő eredményt nem hozta meg, s igy kénytelen volt a tanitótestület a maga kebelében szükség körü gyűjtést rendezni, melynek eredménye 25 frt 10 krajczár lett; és összegbez a magas kormány meg 30 frtot utalványozott s igy 74 kiállitó tanuló közöt 55 frt 10 krnyi összeg osztatott ki.

Emlitést érdemel hogy iskolánk szabadkézi és mértani rajzai, valamint irásbeli dolgozatai fokozatos menetünk fettüntetésével részt vett az 1885 ik évi budapesti országos kiállitáson. A testülettek módszert a kritika elismerésel fogadta, a kiállitási bizottság pedig az iskola akkori vezetőjét, Eilfyéni Endrét, közreműködői éremmel tüntette ki.

(Vége következik.)

Vidéki élet.

Zajzon, 1891. julius 16.

Minap este 9 óra lehetett. A zajzoni fürdővendégek czen vacsoráltak, midőn a nagy tármára ijedten ugrottak fel az asztal mellől Tuz van! De hol, merre? A községházán ég a kémény, még pedig 10 táklya erejével. Lett erre rémület, futás; nagyon természetes, hogy leginkább a vendégek közöt. A helybeli csángó nem ijed meg minden kis zajra, annál kevésbbé olyan tüztől, mely a község házával van. Hogy is ijedne meg, hiszen ott az uj vizipuska. Már most ennek tudatában is meg lehet az ember nyugodva. De nem csoda; uj fecskeczifra van a községnek, és nehogy valaki holmi kézfeckendőt gondoljon, menten kijelentjük, hogy egyenesen Budapestről lett hozatva és nem csak ugy vaktában átvéve, hanem Brassóból két izben is szakértők által megvizsgálva.

Kivált a második szakszerű megvizsgálási felavattk annak rendje és módja szerint.

Egy egész szakasz tüzoltó mondta ki a véleményét hosszas vizsgálódás után, melyben szakszerűen meg lett állapitva, hogy t. i. a vizsan esőnek két vége van (a mint ugy is volt), mar a hol a vizet folszija, és a hol kifecskendi. Továbbá hogy az egész mi 4 emberrel kétfelől a le- és felnyomas által mozgásba hozható.

Dictum, factum, használható.

A mi e hó 13-án be is bizonyult. Fürdővendégeink szalvétástól nyakukban szaladtak a vész szinhelyére. Elő a fecskendőt. Az most a csőrben van, de hát az meg be van zárva. Persze a mig a gondosan rejtett Wertheim-kulcsot előhozták, addig nem kis erőlködéssel a csőr kapuja betörtetett, most hát ki vele a kut mellé. Kitolni percz müve volt. De a nagy sietségben nem kis bámulatra a fecskendő helyett, egy rozoga nyugalmazott kocsit toltak ki a tulbuzgó tanulók.

No de nem baj, csak hogy a fecskendő is ott volt, a mi másodzor (minthogy a csőrben semmi egyéb nem volt) többé nem lett összetévesztve.

Most gyorsan a kut mellé, ösze állitani és működésbe hozni. Persze addig a kémény kijátszva az uj fecskendőt és az elszánt tüzoltókat, kapta magát, egyet még lobbant, minha nagyot nevetne, és kialudt. Oh be kár! most már a fecskendő össze volt állitva, minden a maga rendje szerint és most nincs mirt. Azat fecskendestem volna, hogy ha el nem aludt volna. Felébredt a szakértő.

De nini, még szikrázik Nosza rajta, nem azért van a községnek olyan derék fiatal aljegyzője, hogy az ilyen veszélyben helyt ne állna (már csak a rémülettől összefutott hölgyek kedvéért is.)

Tehát egy szivvel, lélekkel szivattyuzni, emberek! Ión a paranes. De viz nem jön. Egyne, mi lehet az? No most mindjárt ez a pár szikra is elalszik, és még mind nem olottunk.

Vizsgálják körül a fecskendőt, ösze van szórolva és az egyik vége elörös szerint a vizben van, ott felszivandó. Fel ment fogható! A tüz ugyan mar rég elaludt ugy ki hudokottól, de mi lelhette a fecskendőt, mit most már csupa próbáról fesczegetnek. Nézzük csak azonban, miért olyan egyenesek a kutba vezető vázszocsőrek. Hát hala a tapintatosságnak, a csőrekbe dugott rudak, melyek azt az összetöréstől védenék, még benne vannak; no igy persze nem jöhet rajta keresztül a viz itéletnapig sem. Ki kell hát venni azokat és ugy próbálni a fecskendőt. De hogy most már semmi akadály se legyen, mindenki a maga szakértelmével alaposan körültjárta és megvizsgálta a fecskendőt. Mindenki kapott egy kis dolgot fajta igazitani, egy-egy csavart megerősíteni stb. Egyik hősünknek a nyomórud a fejére

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Biblioteca Centrală - BCU Cluj-Napoca.

koppant, épen a midőn szakértelmét valami csavarnál érvényesítette. Ezek után minden reuálben volna, csak már tűz nincs. Tűz hiányában ki lett a hoszu vászon-cső az utczára vezetve, hogy legalább ott lássák az uj fecskendő mentő erejét. Mind hiába, itt is mind bedugva. Emelik a cső másik végét, melyen a víz előirás szerint kijövendő, de még sem jön. A bámulók egymásra néztek, rettenetes viszszony ettől a fecskendőtől. De hogy is jöne a víz, mikor már a fecskendőt helyére is vitték és a csövet lecsavartak róla az udvaron. Igy hát hősünk csak hiában tartotta oly büszkén azt a fegyverhez hasonló rézcsövet, mintha lecsapolná is Napoleon vert francziát volna lefecskendezendő. A legnagyobb élvezettel mégis meg voltunk foszttva, mert az előírás sze 24 méteres vizsugár a körülálókat nem gyönyörködtette, mert nem volt sugár. No de mindegy, csakhogy a tűz kialudt.

Jövőre a fürdőbiztos gondoskodott a rendről.

Egy csángó.

Egyleti ügyek.

A „Brassói Magyar Polgári Kör" betegsegélyző és temetkezési egyletének alapszabályai.

(Vége)

XXIII. d) A pénztáros.

1. Az egylet pénzeit pontosan vezetett naplók szerint vezeti, kezeli;

2. a kiadásokat igazgatói utalványra azonnal teljesíti;

3. a pénztár állandó a valasztmánynak minden hóban jelentést tesz;

4. a rogtoni kiadások fedezhetése czéljából 50 forintot köszöthen tart;

5. az általa bármely czimen bevett pénzeket elkönyveli s 7 nap eltelte alatt a valasztmány által meghatározott pénzintézetben elhelyezi;

6. az évi költségvetést és zárszámadást összeállítva, a valasztmány által kiküldött 2 tagu bizottság által felülvizsgáltatva, a rendes közgyűlést megelőző valasztmányi ülés elé terjesztí.

A pénztáros 100 frt óvadékot köteles letenni készpénzben vagy állampapirokban.

XXIV. Az orvos.

1. A beállásra jelentkezőket megvizsgálja s felvételüket ajánlhatja;

2. a fekvő beteg tagokat magánszálláson meglátogatja a gyógykezeli;

3. a kórházban levőket időnként meglátogatja, panaszaikat meghallgatja s ezt a valasztmánynak bejelenti;

4. a betegség időtartamát megállapítja;

5. a halálozási eseteket igazolja;

6. a valasztmányi üléseket meghívásra megjelenik s az egészségügyi viszonyokról jelentést tesz.

XXV.

Egyleti tagok között egyleti ügyekre vonatkozólag keletkezett viszályokat az elnök vagy igazgató megkísérteli békés ujon kiegyenlíteni. Ha ez nem sikerül, a rendes bírosághoz utasíttatnak.

XXVI. Felosztás.

Az alapvagyon érintetlen marad s ez, ha ezen egyesület pénzügyei később megengedik, a Polgári Kör pénztárába visszafoly; addig is kamatai ezen egylet czéljaira fordíthatók.

Ha azonban ezen egylet tagjai száma oly jelentékenyen csökkenne, hogy díjai, jövedelmei a czélt elérhetlenné teszik, beállnak az egylet felosztatása.

E végből rendkívüli közgyűlés hivandó össze, és ha a szavazatképes tagok $^2/_3$-da jelen van, a felosztás czak akkor mondatik ki, ha ezen szám $^2/_3$ da ezt pártolja.

Ha a kívánt szám meg nem jelenne, az eljárásra nézve ezen alapszabály XVII. czikkének 12. pontja irányadó.

Ha a felosztás kimondatnak, a meglevő vagyon a Polgári Kör tulajdonába megy át.

E határozat s végrehajtása előtt a m. m. kir. belügyminisztérium jóváhagyása után válik érvényessé.

XXVII.

Azon esetben, ha az alapszabályokban meghatározott czélt és eljárást, illetőleg hatásköröt meg nem tartja az egylet; a kir. kormány által, a mennyiben tovabbi működésének folytatása által az állam vagy a tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladóztalnul felfüggesztetik s az ezután elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest vagy fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására kötelezni felosztázás terhe alatt kötelezteik.

Brassóban, a magyar polgári körnek 1891. februar hava 22-ik napján tartott rendkívüli közgyűléséből.

Nagy Ferencz, jegyző. Korósi Mihály, elnök.

T. olvasóinkhoz.

Lapunkat eddig mindazoknak küldtük, kikhez külön előfizetési felhivást is intéztünk volt.

Mivel az előfizetési ivek egy része még vissza nem küldetett, előfizetési nyilatkozat nélkül pedig nem tudhatjuk, hogy az illetők a lapot járatni óhajtják-e, ezennel felkérjük mindazokat, kiknek lapunk jár — de előfizetési nyilatkozatot nem tettek, — sziveskedjenek folyó hó 25-dikéig előfizetési nyilatkozatukat velünk közölni, mert ezen napon túl lapunkat csak az előfizetőknek fogjuk megküldeni.

A „Brassó" kiadóhivatala.

KÜLÖNFÉLEK.

Miniszteri köszönet. A magy. kir. kereskedelemügyi miniszter a brassói általunk takarékpenztárnak az országos ipar és kereskedelmi alap gyarapitására adott 50 forintnyi ajándékért köszönetét fejezi ki.

Nagy Gyula erdőfelügyelő **ur** — mint halljuk — Szegedre helyezteteit át és már szeptember végén elhagyja városunkat. A memyire sajnáljuk, hogy városunk magyarsága egy ily kittlnő erőt és tehetséget lesz kénytelen elveszíteni, annál inkább örülünk azon ritka kitüntetésnek, mely czen áthelyezés által Nagy Gyula part — nagy és kitünő tehetségeinek elismerése által — érte. T. olvasóink ugyanis tudni fogják, hogy a kormány elha rozta Szeged és vidékét, a nagy magyar Alföldet befásíttatni. Ezen az egész országra nézve horderővel biró, de egyszersmind nagy szakképzettséget igénylő munka vezetésével Nagy Gyula megbizatott lett megbízva.

Zajzonban, hol eddig Brassó vármatt illette a regále-jog, mint értesültünk, a regálé-bérlők tobb brassói lakos ellen megindiottták az italok csempészése miatt az eljárást. Ezek valószínűleg oly brassóiak lehetnek, kik évenkint a nyarat Zajzonban töltik és a kik a regálemegváltásról mit sem tudva, vittek sajátjot fogyasztásukra bort és sört.

Képmselyvásztak. Szent-ágothai levelezőink arról értesít, miszerint Schreiber Frigyes országgyűlési képviselőnek, valasztatott

Gróf Mikes Ármin, ki nagykorusittatása következtében a gróf Mikes-féle birtokokat átvette, mint örömmel értesültünk, zabolai erdejében nagy gőzfűrész gyárt létesíti, mi által a haromszéki erdők kihasználási ipara ujabban nagy lendületet nyer. A nemes gróf atyja volt különben az, ki a virágzásnak örvendő bükszádi ütveggyárt is megteremtette.

Zajzonban a minap a község házának kéménye kigyulvan, egypár fürdővendég megnyugtatására tudatjuk, hogy a mulaszás ezen esetben nem a községet, hanem a bancsgyesztet terheli, — Brassóban lakván — elég időt nem fordíthat a zajzoni kémények seprésére.

A brassói izraelita hitközség folyó hó 16-án tartott valasztmányi ülésében Quittner Salamont valasztotta a község alelnökévé

Uj röggynökség. Az „Adriai biztosító társulat", melynek magyarországi intézőszőnek élén háró Podmaniczky Frigyes ő nagyméltósága áll, közli, hogy brassói képviseletével az itteni kereskedelmi és társadalmi köreinkben előnyösen ismert *Roll Ottó* urat bizta meg és brassói röggynökségét nevezettre ruházta át. Örömmel üdvözöljük ugy a társulatot s ezen czéltudatos szakértő, mikepen kézességgel kosztatjuk, hogy az „Adriai biztosító intézet" 53 év óta fennállásunk óta bőr és tűz ellen évszazadi hazánkban való működésének alatt feladatának magaslatán állva, mint a biztosítási üdvös intézménynek egyik utbörje és veteráu faktora, köz- és nemzetgazdasági szempontból nemcsak külünb szolgálatot tett hazánk közönségének, de mélfám dicsekedhetik a legnagyobb fületkorel és bizalommal, melyet ugy vagyonbiztonsága, mint humánus, mindig méltányos, pontos és igazságos eljárásával beczülletesen kiérdemelt. Utunk kitünben a társulatnak lapunk mai számában foglalt hirdetésére.

A segesvári magyar kasziné közgyűlése julius 11-én igen szép érdeklődés mellett s Szobosztay Károly alispán elnöklete alatt folyt le Mind levelezőink irja, az elhivott tanárnak Gödrei J. helyébe, Raboczkay Zs., ellenőrré meg Mózsa J. választatott. Báró Apor Gábor főispán a Horváth L. és Téglás I. tanfelügyelők ajánlatára éljenzések között a kasziné tagjai közé felvétetett.

A szé e n beteje. Vacarescu kisasszony, a roman-szabadságharczos, kitü a politikusnak elszakíttatik Ferdinánd herczeget, nagy beteg lett a kiállott izgalmaktól. Attól tartanak hogy agyvelőgyulladása esik. Vacarescu kisasszony a pelesi királyi kastélyban tekszik, a királyné maga apolja kedves utbarhőlyczt.

Felemás teremtés. A Bécsből érkező tolonez-szálltmánynyal, a mint pozsonyi levelőink irja, fegnapelőtt czélaba vendég érkezett Porzonyba. Látszólag férfi de nőruhában jár. Haja rövidre van nyirva, markáns arczonásai, kis bajusza félrevezeczik a rendőrséget, a melyé azt hiszte hogy nő ruhába öltözött férfiral van dolga. Koch Bozanak mondja magát, 29 éves, roman katholikus, Bécsben született és budapesti illetőségű. Május óta — mint a rendőrség előtt megvallotta — férfi ruhában jár. Az ő szavai szerint Bécsben alkalmazva. Ez idő alatt a királyhoz kérvényt nyujtott be, a melyben elmondotta, hogy ő inkább nő, mint férfi, és azt kérte hogy en meg meg tekintve a király, hogy férfiruhában járhasson, mert igy könnyebben megszerezhoti a betevő falatját. Ugyanilyen kérvényt intézett a budapesti rendőrfőkapitánysághoz is. A bécsi rendőrség figyelmes lett rá és Porszonyba toloncolta. Koch Bozanak vagy Robert, a mint ő magát nevezni szokta, alázat keres valamely uraságnál, mint inas, mert ha kiszaladni, irja folvczi a férfiandrágot.

Háru a halott. Az ujabban elszakitott kir. tábla helybenjaro a szatmári törvényszék illetőjel, a melylyel a tartóczi rablógyilkosokat. Kalinyestyán Simont, Dabjo Györgyöt és Iaák Abrahamot kötéhalálra ítélte.

Becsült é s kötelesség. Bécsben két orvostanhallgató valami csekelység miatt heves szóváltásba elegyedett, a mi végre annyira elmérgesedett, hogy párbaja került a dolog. Annak rendje és módja szerint meg is vetekedtek kardra. A felek egyike tobb sulyos vágást kapott. A párbaj végén aztán eszébe jutott a győztesnek, hogy az ellenfélel egyébiránt ő is tagja a mentőegyesületnek és igy kötelessége szükség esetén segélyt nyujtani. Kapta magát s ellenfelének sebeit egytől egyig bokötötte, egészen ugy, mikém azt az orvosi tudomány és a mentőegyesület előirja, csak azzal a kevéske kivétellel, hogy ezt a műtétet nem vezette be a mentőegyesület jegyzőkönyvébe.

Ongyukos apácza. Palermóban egy Anna Editta nevű apácza, az ottani városháza negyedik emeletéről az udvarra levetette magát s rögtön szörnyet halt. A szerencsétlen, huszonnőt éves, szép leányt állitólag boldogtalan szerelem kergette a halálba.

Egy uj türelemjáték foglalkoztatja most az egész vilagot, irja az „Internationales Offertenblatt." Ezen játék ép oly szenzacziót keltt mint régebben az „ottani vlaw" és „a vig malacskák", a mennyiben az összes érzéke kot fogva tartottak. A mostani „Fejtörő" azonban tultesz ama játékokon. Ez egy 7 körcsekből álló ázék melylyel 176 kiütöttfle figurát kell behelyezni. E jelek nagy mulatságot és érdekes sőt azok figyelmét is lekötöi, kik komoly foglalkozással birnak.

Törvényszéki csarnok.

A kir. törvényszékelt tegnap 15-én tartott végtárgyalásunkon ugy kerüt hatarozat honlat alá.! Elnökölt szemüdésnek a kir. törvényszék elnöke Deési Janos, birak Arat Mihály és Kovács Károly, a vádhatóságot dr Hegyesy Viktor ügyész képviselte. Jegyzett Dr. Gulya.

I. Sebő Nicolaj brassómegyei földmuves az édes anyát verte volt meg de ez megbocsátott a fiának, s igy, mivel csak könnyű sértés este volt jelen az eljárás felhagyatott.

II. Sándor Tódor a Sárkányban a gazdasszonyát meglopta, de ez szintén nem jelenvén meg, az ügy felhagyatott.

III. Erdekesebb volt a Nagy Lajos esete, a ki ugyan czigánynak nék ki, de ő azt nem hiszi el s azt állitotta, hogy azt már igazán nem tagadja, hogy becsületes neve van. — A törvényszéket még arról is meg akarta győzni, hogy ő nem lopott, mert azt nem szokta tenni soha. A bíróságot egészen meghatotta vádlott becsületessége s tekintettel arra, hogy eddigelé csupán csak négyszer volt egy-egy kis lopásért büntetve, most is elég enyhén ítélte el két évi fegyházra és kártérítésre is, mert azt nem hitte el, hogy a vádlott, a mint mondta — egy porczió pálinkát sem iháott a lopott holmi árából.

Nem régen hirdettetett ki a gyilkosságot megkisértett lissai volt kisbiró Karszteta Gyorgye és társainak a másodbirói itélet. — Nevezett még 1890. november utolsó napjain egy társzaival Bánó birónál megleste a punkával, revolverrel ráütötek, de a szerencsétlen bíronak egyik karja elvesztésével sikerült megmenekülni a halálól. Karsztea Gyorgye bünfetését a kir. tábla, tekintettel az elvetemedett ember mulijára, két évvel fölemelte de 14 évi fegyházra itélte.

Moldován Niculájon időközben grülsége tünetei jelentkeztek, a itélettel függőben tartotta.

Moldován Juon folmentetését, kit annak idején Dr. Papp Árpád fiatal ügyvéd védett — helyben hagyta a kir. tábla és ez szabad lábra is helyezteteit.

Sokáig nyugodtan lesznek a brassói házászárnyasok és a városi rendőrség, mert Dobri Juon, a ki szenvedélyesen szereti a majorságot elloptni, tegnap fél jogerős itélet alapján kimondott összbüntetéssel 4 évi fegyházat kapott. Ezen fegyházat mind csak tyukokbol szerezte a vádlott.

Idegenforgalom Brassóban.

— Julius hó 17-én.

Bukarest szálloda. Landau Izidor, Timerling Istvan; kereskedők; Bécsből Dobokay Ferencz, ny. min. oszt. tanácsos, Nagy-Szeben. Foszto Lajos nyug. főhadnagy, Nagy-Almas.

Európa szálloda. Keresztesi Oszkár utaszó Sepsi Szentgyörgy. Neumann József kereskedő, Nagyvárad. Zöld József tanár, Nagy-Szeben Brody Károly utazó, May és Hacker József, marhakereskedők, Bécsből. Vlaek Róbert mosóintézet tulajd, Berlin. Bachl Lajos utazó, Budapest. Hegyi Albert kereskedő, Debreczen. Neumann Ferdinánd utazó, Biala. Pantzu Demeter kereskedő Braila.

Zöldfa szálloda. Dulfi Péter tanár, Balintenean Kosztka földbirtokos, Bukarestből. Serbescu Konstatin ügyvéd, Galatz. Nossbach Konrád ügyvéd, Reimscheit. Urbán Gyula vezat. int. igazgat. Fehér-Tonda. Vadadi László földbirtokos, Gyulafehérvár. Draskovics Árpád városi tanácsos, Karancsi Dániel ref. lelkész, Hodmezö-Vasarhelyről. Jendrassik Alfréd cs. és kir. főtörzshadnagy, Hollán Sándor, Csorba Béla joghallgatók, Budapestről Neilstein Vilmos, Rausch Károly, kereskedők Kaszzelbölt (Németorszag.)

Brassói piaczi árak.

Julius hó 17-én.

Buza legszebb	6.80	Kása	3.50
„ közepes	6.50	Borsó	6.—
„ gyenge	6.10	Lencse	7.20
Rozs, tiszta	4.30	Tarsuly	4.—
Rozs, szép	4.50	Kendermag	6.—
„ közepes	4.30	Burgonya	1.30
Árpa szép	4.20	Marhahus, kilónt	—.48
„ közepes	4.00	Disznóhus	—.48
Zab szép	2.80	Bárányhus	—.32
„ közepes	2.60	Disznószőr friss	—.24
Törökbuza	4.90	Faggyu olvasztt	—.36

Vasuti menetrend.

Vonatindulások. *Budapest felé:* Vegyes vonat 4 óra 20 perczkor reggel; gyorsvonat Kolozsváron az 2 óra 48 pkor délután; gyorsv. Aradon at 10 óra 24 pkor este; személyvonat 7 óra 23 perczkor este. *Bukarest felé:* Gyorsvonat 5 óra 15 pkor reggel; vegyesvonat 12 óra 20 pkor délben; gyorsvonat 2 óra 19 pkor délután. *Zernest felé:* Vegyes vonat 5 óra 45 pkor reggel; vegyes vonat 4 óra 55 pkor délután.

Vonatérkezések. *Budapest felől:* Vegyesvonat 10 óra 5 perczkor este; gyorsvonat Kolozsváron az 2 óra 9 pkor délután; gyorsvonat Aradon at 5 óra 8 pkor reggel; személyvonat 8 órakor reggel. *Bukarest felől:* Gyorsvonat 2 óra 18 pkor délután; vegyes vonat 6 óra 55 pkor este; gyorsvonat 10 óra 17 pkor este. *Zernest felől:* Vegyes vonat 10 óra 24 perczc. reggel; vegyes vonat 9 óra 44 perczkor este.

Budapesti értéktőzsde.

1891. julius 13-iki árfolyam.

Magyar aranyjáradék 4 % os			105·15
„ papyrjáradék 5 % os			101·95
Vasuti kölcsön arany 4½ % os			117·—
„ „ „ ezüst 4 % os			99·60
Keleti vasut kölcsön I. kiadás			—·—
„ „ „ „ II.	„		—·—
„ „ „ „ III.	„		118·70
földtherm. kötvény			94·80
Horvát-szlav. kölcsön kötvény kiadás			104·75
Magyar ditsma kötvény			—·—
„ nyeremény kölcsön			142·25
Tisza szab. és szegedi sorsjegy			131·25
Osztrák papir járadék			92·70
„ arany			92·65
„ ezüst			110·85
1860-iki osztr. államsorsjegy			139·20
Osztr. magyar bank részvény			1027·—
Magyar hitelintézet részvény			464·—
Osztr. hitelrészvény			374·75
Esüst			—·—
Cs. és kir arany			5·57
„ „ „ vert			5·56
20 frankos (Napoleond'or)			9·33½
Német márka			57·75
London			117·50
Paris			46·62
Osztr. járadék 5%			102·95½

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Szép utczai lakás.

Kapu-utcza 41. sz. a. Szent-Jánosutcza sarkán, emelet mely áll 3 szoba, konyha, kamara, padlás, nagy pincze, külön mosókamra, idei Szent-Mihály-napától bérbeadó.

Értekezhetni Copony M. irodájában Kolostor-utcza 22.

(25.) 1—2

3868/1891. p. sz. (27) 1 3

Hirdetmény.

A brassói kir. törvényszék közhirré teszi, hogy a Vaádi volt határőri katonák jogutódai Morariu György és társai vaádi lakosoknak Ohába községe és összes lakosai ellen, közös erdők arányosítása iránt beadott keresete folytán a megengedhetőség felett tartandó tárgyalás ez évi augusztus hó 27-ik napjának délelőtt 10 órájára Ohába községévé kitüzetett, melyre az összes érdekeltek az 1880. évi aug. 23-án 2304. sz. a. kibocsátott birt. rend. utasítás 153. §-ában foglalt jogkövetkezmények terhe alatti megjelenésre azzal idéztetnek, hogy a keresetnek egy-egy felszerelt példányát, a község elöljáróságánál avagy ezen bíróságnál meg tekinthetik.

A tárgyalást Vizy József kir. törvényszéki bíró vezetendi.

Brassó, 1891. julius hó 11 én.

A kir. törvényszék üléséből:

Dési, elnök. **Bene**, jegyző.

Kiadó lakás.

A Lópiaczon a görög templom udvarán a második emeleten egy négy szobából álló szép lakás kiadó.

Értekezhetni ez iránt lapunk kiadó hivatalában.

Sz. 109./1891. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. járóságnak 904/1890. kpp. sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a brassói kir. járóságnak azon sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán *Marscher Albert* javára *Weisz Lipót* ellen *50 frt — kr.* tőke, és járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával bi-ríolag lefoglalt és 327 *frt 51 krra* becsült ingóságok, u. m: házi-butorok és vendéglői szerelvények nyilvános árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 905. kpp. 1890. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis a brassói vasuti állomásnál leendő eszközlésére 1891-ik évi **évi julius hó 20-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alól is el fognak adatni, a netalán elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak miszerint jogaikat az emlitett t. cz. 111. 112. §-a alapján árverezés megkezdése g érvényesitsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t. cz. 108. § a szerint fizetendő.

Brassó, 1891. julius hó 4-én.

Borsos Zsigmond, kir. birósági végrehajtó.

Gyorskocsi-közlekedés

Brassó és Előpatak között.

Folyó hó 16-tól fogva naponta indul a gyorskocsi *Brassóból* az „Europa" szállodából 7 órakor reggel; *Előpatakról* vissza a „Lentsch" szállodából 7 órakor este.

Személyenkénti menetjegy 1 frt 20 kr, oda és vissza 1 frt 80 kr.

Podgyász 15 klgr.-ont felül a klgr. 2 kr.

Jegyek válthatók ugy itt, mint ott a szállodában.

Richter-féle

Fejtörő

Legujabb

türelmi játék

176 feladat.

Nagyon érdekes és nagyon mulatságos.

Ára **25 kr.**

minden játékszer kereskedésben kapható.

Kevesebb erőkszaz tehetségekkel, oktatók megunják és csakis oly okatulyákat fogadjunk el, melyekben a györi jó „szves Horgony" van.

Kávéház és étterem.

Az Ó-Brassó 1. számu házban lévő üzletbe egy számoló koresmáros vagy bérlő kerestetik.

Az üzlet azonnal is átvehető.

Értekezhetni a ház tulajdonosával ottan.

Sz. 44./1891. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a hosszufalusi kir. járóbíróságnak 1272./1891. száma a. kelt, végrehajtást rendelő és a hosszufalusi kir. járásbíróságnak 1272.—1891. sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán *Tup György János* javára *Ódári András és neje Pajor Anna* ellen *200 forint* tőke, ennek 1891. évi junius hó 1-sö napjától számitandó 8%-os kamatai és eddig összesen 40 frt 60 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával bi-ríolag lefoglalt és 1526 frt 50 krra becsült ingóságok, u. m. egy Garrett sons féle 6 lóerejü gőzmozdony, egy Garrett sons féle gőzcséplőgép és hozzá butorbol álló ingóságok — nyilvános árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek az 1272./1891. számu, kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis *ódafalu* községben alperesek házánál leendő eszközlésére 1891. évi **julius hó 25-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak még, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-sa értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni, a netalán elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t. cz. 111. és 112. §§-ai alapján, az árverezés megkezdéséig érvényesitsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendő.

Csernátfalu, 1891. julius hó 16 án.

Veress Mihály, kir. birósági kiküldött.

(24) 1—

Lootz J. F.

Brassó

Vár-utcza 55. sz. a.

állandó raktárt tart kitünő és kipróbált *legfinomabb minőségü Portland cementből, Roman cementből és szobapadozat lakból* szép, világos sárga színben.

Cementvevők, kik vaggonszámra vásárolnak, gyári árban részesülnek.

(8) 6—15

Cs. és kir. szabad.

Adriai biztositó társulat, Triest.

(Riunione Adriatica di Sicurta).

Alapittatott 1838. évben. Biztonsági tőke: 28¼ millió forint.

Budapest-Kolozsvár, 1891. julius 1.

Ezidéig kiftzetett károk meghaladják a 148 millió Ftot.

Ő. cs.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy a mai napon brassói főügynökségünk vezetése- és képviseletével

ROLL OTTO urat (Lópiacz 32.)

biztuk meg. Roll Ottó ur főtörekvése leend és erkölcsi kötelességének fogja ismerni, a biztosító t. közönség óhajának és jogos kivánalmainak minden tekintetben megfelelni; midőn tehát ujonnan kinevezett brassói képviselőnket t. Czimednek a legmelegebben ajánlani bátrak vagyunk, maradunk kitünő tisztelettel:

A cs. és kir. szab. „ADRIAI" biztositó társulat magyarorsz. osztálya Budapesten:

báró Podmaniczky Frigyes, intéző. Lichtenberger, vezértitkár.

Erdélyrészi vezérügynöksége Kolozsvárt:

(16)1—2

Szekula Ákos, vezérelőügyelő. **gróf Teleky László**, közp. főtisztviselő. **Kiss M.**, titkár.

Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvénytársaság

Kolozsvár és Brassó.

Tisztelettel van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy **Brassóban Kolostor-utcza 26. sz. a.** fióktelepet létesitettünk, mely működését már megkezdette.

A fióktelep a modern graphikai követelményeknek megfelelőleg **teljesen ujonnan van berendezve**, a legkitünőbb gépekkel fölszerelve.

A nyomda szakavatott vezetés alatt áll, s mindennemű

KÖNYVNYOMDAI

munkákat, és pedig: hirlapokat, folyóiratokat, könyveket, füzeteket, iskolai értesitőket, okleveleket, részvényjegyeket, báli-, eljegyzési- és esküvői-meghivókat, tánczrendeket, árjegyzékeket, körleveleket, gyászjelentéseket, falragaszokat, hivatalos nyomtatványokat stb. stb. bármely nyelven is gyorsan, izlésesen készit el.

Felvállal mindennemű

LITHOGRAPHIAI (KŐNYOMDAI)

munkálatokat, részvényeket, zálogleveleket, névjegyeket stb., melyeknek kiállitása versenyez a fővárosi nagyobb műintézetekével.

Raktáron tart mindenféle gyakorta előforduló nyomtatványokat, igy ügyvédek, szolgabirák, kör- és községi jegyzők, tagositó mérnökök, kir. bir. végrehajtók számára.

Különös figyelmébe ajánlja cselédkönyveit, melyekből 100 drb 4 frt 60 kr.

Árai határozottak, olcsók.

E vállalatokat a nagy közönség jóakaratu szives figyelmébe ajánlva, vagyunk

kiváló tisztelettel

„KÖZMŰVELŐDÉS"

IRODALMI és MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Brassó. Nyomatott a kiadó tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.